

Olycksfall med truck

I AFA Försäkrings databas identifierades sammanlagt 1 846 truckrelaterade arbetsolycksfall som inträffat under 2004–2007⁸. I urvalet ingår samtliga skador där en kod för truck eller gaffel på truck använts. De arbetsolycksfall som har analyserats har uppstått i samband med truckkörning, arbete med truck (lyfta, lasta etc.) men också då man förflyttat sig eller arbetat i närheten av truckar. I princip ingår inte manuella pallyftare i urvalet⁹.

De mest drabbade yrkesgrupperna är lagerarbetare (28 procent), truckförare (17 procent) och lastbilsförare (8 procent). Därutöver drabbas montörer, processoperatörer, reparatörer och personal inom försäljning av truckrelaterade

arbetsolycksfall. För många av dessa yrkesgrupper gäller att de är verksamma inom en mängd olika typer av verksamheter och att exponeringen delvis kan se olika ut beroende på vilken verksamhet som bedrivs.

Tabell 13 redovisar fördelningen på verksamhet. Verkstadsindustri, handel och transport är områden där många truckrelaterade arbetsolycksfall inträffar. Detta är också områden där truck används i stor utsträckning. Därför är det svårt att utan djupare analys av utnyttjandefrekvensen inom de olika verksamheterna avgöra om något område är mer riskutsatt än de andra.

Tabell 13. Olycksfall med truck 2004–2007. Antal fall fördelat på typ av verksamhet.

Verksamhet	Antal olycksfall	Andel allvarliga
Verkstad, industri och kemi	553	20,5%
Handel	437	13,0%
Transport	280	17,9%
Livsmedelsindustri	93	13,5%
Stål- och processindustri	57	28,1%
Pappers- och massaindustri	52	13,5%
Övriga	374	-
Totalt	1 846	17,9%

⁸ För att få ett så stort underlag som möjligt i analysen inkluderas även de skador som inträffat under 2004 och som har registrerad fritext.

⁹ Man bör dock vara medveten om att det kan bero på hur arbetsskadeanmälan har fyllts i. Det kan vara svårt att veta vilken typ av truck det handlar om, varpå det oavsiktligt kan ha inkluderats ett mindre antal olycksfall som inträffat med pallyftare.

Kollision eller påkörning

Vart fjärde truckolycksfall beror på en kollision eller påkörning (se **tabell 14**):

I 16 procent av skadorna där truck är inblandad har man blivit påkörd av annan truck (kluster 4, 16). I majoriteten av dessa händelser kör man själv truck när olycksfallet inträffar. I kluster 4 har de flesta skador uppstått på rygg och nacke. Orsaken till dessa skador är det ryck som uppstår vid påkörning bakifrån.

I nästan nio procent av olycksfallen kör man en truck som oväntat och plötsligt fastnar eller stoppar mot någonting (kluster 2 och 10). Kluster 2 har högre andelar allvarliga skador än kluster 10. I kluster 2 uppstår skadan av att man kastas av eller faller ur trucken. Olycksfallshändelserna i kluster 10 ger i regel jämförelsevis mindre allvarliga konsekvenser. Den skada som uppstår beror på att man slår huvudet i någonting inne i trucken.

Klämmas/fastna

Nästan 14 procent av händelserna beskriver olika situationer då foten eller benet kommer i kläm under truckens hjul eller

mellan trucken och någonting annat (kluster 6, 3). Dessa händelser har oftast skett då man befunnit sig i närheten av en truck som oavsiktligt kommit i rörelse.

Nästan var tionde olycka beror på att truckförare kläms mellan trucken och något annat. I många av dessa händelser kläms man mot en vägg, en pelare eller något annat när man svänger eller backar (kluster 13).

I knappt sju procent av händelserna uppstår skadan när man klämmer/fastnar med hand eller finger i samband med justering eller reparation av truck (kluster 7). Var tredje av dessa skador ger upphov till mer än 30 dagars sjukskrivning och/eller medicinsk invaliditet. I ett mindre antal fall uppstår skadan då man klämmer sig i dörren till trucken (kluster 11).

Övrigt

Var tredje skada, cirka 600 skador, inträffar vid manuell hantering på eller runt trucken (kluster 6, 8, 12, 14, 15). I kluster 1, 9 och 15 har skada uppstått på grund av ett fall, från trucken eller i samband med arbete vid trucken. Här har ungefär var femte skada medfört mer än 30 dagars sjukskrivning och/eller medicinsk invaliditet.